

Experiment 7. 1998 – 1999

Albert de Wit

Franka Poels

Plaats: Prehistorisch Openluchtmuseum Eindhoven

Tijd: In 1998-1999

Gereedschap: 800 grams ijzeren bijl met lange steel, 600 grams bijl, een ong. 300 grams “vrouwen” bijltje, een dissel, een holle dissel, een guts, een beitel, een knots, touw, houtskool en 3 eiken en ijzeren wiggen

Boom: Populier van m lengte, op het dikste eind een doorsnee van cm.

1. Het bovendeeel wordt ontschorst, dwars op worden er gleuven gehakt en de op liggende stukken worden met ijzeren wiggen in een stuk eraf gelicht.

Opmerking: Deze stukken worden gebruikt voor het maken van deegbakken, troggen voor de varkens, eetbakken, snijplanken enz.

2. De boordlijn van voor naar achter wordt recht. Ik houd geen rekening met een iets hogere voorsteven. Voor het uitlijnen gebruik ik een touw, de zon en de schaduw.

3. De kopse kanten smeer ik in met zo heet mogelijke bijenwas tegen uitdrogen, dus krimpen. De hele bovenkant wordt glad gemaakt met de bijl. Aan het breedste deel loopt de boord iets op.
4. Aan de achterkant kies ik ervoor hem recht te houden, met zelfs een inham naar binnen en een vast achterschot.

5. De buitenzijkanten worden gerecht met de bijl. Afvalstukken hout worden in manden verzameld en afgevoerd om te drogen. Later worden ze gebruikt als aanmaakhout.

6. Het verdere uitdiepen van de kano gebeurt met de bijl (binnenzijde van de bodem) en de dissel (bodem).

Wat opmerkingen tussendoor.

-Iedere keer als ik stop met werken , dek ik de kano af met leren lappen en grote stukken afgespleten hout tegen uitdrogen.

-Door inwendige inkepingen te maken, komen er nog een paar bruikbare stukken hout uit de binnenkant om deegbakken, bakjes en snijplanken van te maken.

7. Het uitdiepen wissel ik af met het vormgeven van de voorsteven en het uitdiepen achter het achterschot.
8. Op de bodem laat ik 4 verhogingen zitten van 5 cm, die 10 cm breed zijn.

De ruwbouw is nu af.

9. De kano wordt nu omgedraaid.
10. De voorkant wordt vormgegeven, de buitenzijden ook.
11. Er wordt begonnen de wanden op dikte te hakken.
12. De onderkant wordt gevlakt en afgewerkt met de dissel
13. De voorkant en achterkant worden verder afgewerkt.
14. *De kano wordt weer omgedraaid. De dikte van de wanden wordt 4 cm. De dikte van de bodem 7 cm.*

Het eerste experiment om de zijwanden uit te buigen. De kano wordt dan wat stabiel. Uit de theorie en voorbeelden uit derde wereldlanden weten we dat ze dat deden. Wij gaan echter eerst het hout nat maken, dan scheurt het niet zo snel.

15. We vullen de kano tot de rand met water
16. We bouwen een stevig vuur vlak naast de kano

17. Als het vuur goed brandt leggen we in het vuur grote lavastenen (die knappen niet zo snel kapot) of andere stenen.

18. Als de stenen goed heet zijn, pakken we ze met een zelfgemaakte houten vuurtang uit het vuur en plompen ze in de kano.

19. Dit wordt uren achter elkaar herhaald. Afgekoelde stenen uit de kano halen, weer in het vuur verhitten, en weer in het water gooien. Veel en snel.

20. Heel langzaam wordt het water kokend. De zijwanden worden doorweekt met heet water.

21. Als er hete stenen in het hete water worden gegooid, krijg je een explosie effect.

21. Nu wacht je nog enkele uren

22. Dan moet alle rotzooi uit de kano

23. Ondertussen liggen er al stammetjes klaar, die op maat zijn gehakt

24. Die worden tussen de twee zijwanden in geslagen. Doordat de wanden zijknat zijn, buigen ze wel, maar barsten ze niet. Het werkt.

25. We doen regelmatig van elkaar veel balkjes tussen de zijwanden.

26. Hoe lang zou je ze moeten laten zitten?? In ieder geval tot de kano is opgedroogd.
27. Dat opdrogen doen we maar niet te snel. Het lijkt ons, dat er dan te snel krimpscheuren ontstaan.
28. De kano kan te water. We laten 3 dwarsbalkjes zitten. Misschien zijn ze wel handig met het roeien of erop zitten.

29. Omdat hij zwaar is leggen we ronde boomstammetjes eronder, waar de kano overheen rolt.

30. Trots op hun product varen ze rondjes in de zandvang van het riviertje de Tongelreep.

Mooi experiment.

Verslag van Albert de Wit en Franka Poels